

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2015. gada 3. jūlijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Kaspars Balodis un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto SIA „Krievu hītu radio” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 90/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārejas noteikumu 27. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam, 100. panta pirmajam teikumam un 105. pantam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: „Tāda elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programma, kuram izsniegtajā radio programmas apraides atļaujā ir noteikts vai no tās izriet, ka radio programmas daļa valsts valodā nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem, sākot ar 2016. gada 1. janvāri, ir valsts valodā. Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kura radio programma, sākot ar 2016. gada 1. janvāri, ir valsts valodā, līdz 2015. gada 31. decembrim pārreģistrē savu apraides atļauju. Pārreģistrētā apraides atļauja stājas spēkā 2016. gada 1. janvārī.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums un faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, kurai ir izsniegtas trīs radio programmu apraides atļaujas. Minēto apraides atļauju darbības pamatnosacījumu 15. punktā „Valoda” norādīts: „Latviešu 50 %, Krievu 50 %”. Pamatojoties uz apstrīdēto normu Pieteikuma iesniedzējas raidīto radio programmu valoda no 2016. gada 1. janvāra būšot valsts valoda, un Pieteikuma iesniedzējai līdz 2015. gada 31. decembrim esot jāpārreģistrē tai izsniegtās apraides atļaujas. Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi uz tai Satversmē noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt aizskartās pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums noteic, ka gadījumā, kad nav iespēju Satversmē noteiktās tiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, pieteikumu Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Apstrīdētā norma pieņemta 2014. gada 23. oktobrī un stājās spēkā 2014. gada 26. novembrī. Apstrīdētā norma attiecas uz Pieteikuma iesniedzēju no normas spēkā stāšanās dienas. Pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteikto pamattiesību iespējamais aizskārums izriet tieši no apstrīdētās normas, tāpēc konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no apstrīdētās normas spēkā stāšanās datuma – 2014. gada 26. novembra. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2015. gada 25. maijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktam pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam, jo ar apstrīdēto normu radītā atšķirīgā attieksme neesot samērīga.

Lai Satversmes tiesa izvērtētu, vai ar apstrīdēto normu radītā atšķirīgā attieksme ir samērīga, jānoskaidro: 1) vai likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama, t.i., vai mērķi nevar sasniegt ar

cietiņ, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai likumdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, t.i., vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 5. februāra sprieduma lietā Nr. 2014-03-01 21. punktu*).

Pamatojot to, vai apstrīdētās normas radītā atšķirīgā attieksme ir samērīga jeb atbilstoša, Pieteikuma iesniedzēja norāda nevis uz tās tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu, bet gan uz Satversmes 114. pantā noteikto tiesību iespējamu ierobežojumu, kas varētu rasties pie mazākumtautībām piederīgām personām. Tāpat Pieteikuma iesniedzēja nav sniegusi juridiskus argumentus tam, ka labums, ko sabiedrība kopumā gūst no apstrīdētās normas radītās atšķirīgās attieksmes, būtu mazāks par Pieteikuma iesniedzējas tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto kaitējumu.

Tādējādi pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam ir uzskatāms par acīmredzami nepietiekamu prasījuma apmierināšanai, un Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu šajā prasījuma daļā.

8. Pieteikumā ir norādīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam, 100. panta pirmajam teikumam un 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. pantam, 100. panta pirmajam teikumam un 105. pantam atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārejas noteikumu 27. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam,

100. panta pirmajam teikumam un 105. pantam” pēc SIA „Krievu hītu radio” pieteikuma (pieteikums Nr. 90/2015).

2. Atteikties ierosināt lietu par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma pārejas noteikumu 27. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – **līdz 2015. gada 3. septembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš